



DEN GEMENSAMMA FISKERIPOLITIKEN: URSPRUNG OCH UTVECKLING

En gemensam fiskeripolitik infördes för första gången genom Romfördraget. Ursprungligen var den kopplad till den gemensamma jordbrukspolitiken, men med tiden har den blivit alltmer självständig. Den gemensamma fiskeripolitiken, i dess ändrade form 2002, har som främsta mål att säkerställa ett hållbart utnyttjande av fiskeresurserna och garantera yrkesfiskarna inkomster och stabila arbetstillfällen. Genom Lissabonfördraget gjordes flera ändringar av fiskeripolitiken. År 2013 enades rådet och parlamentet om en ny gemensam fiskeripolitik för att se till att fiskeri- och vattenbruksverksamheten är miljömässigt, ekonomiskt och socialt hållbar på lång sikt.

RÄTTSLIG GRUND

Artiklarna 38–43 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget).

Genom EUF-fördraget infördes vissa nyheter i fråga om parlamentets deltagande i utformningen av lagstiftning som rör den gemensamma fiskeripolitiken. Den största förändringen är att lagstiftning som krävs för att uppnå den gemensamma fiskeripolitikens mål nu antas enligt det ordinarie lagstiftningsförfarandet (det f.d. medbeslutandeförfarandet), vilket gör parlamentet till medlagstiftare. Sådan lagstiftning kan dock endast antas av rådet på grundval av ett förslag av kommissionen.

Internationella fiskeavtal ska enligt Lissabonfördraget ratificeras av rådet först efter det att parlamentet har gett sitt godkännande.

MÅL

Fisket utnyttjar en naturlig, förnybar, rörlig och gemensam tillgång som är en del av vårt gemensamma arv. Fiskerinäringen styrs av en gemensam politik med gemensamma regler som antas på EU-nivå och tillämpas i alla medlemsstater. De ursprungliga målen för den gemensamma fiskeripolitiken var att bevara fiskbestånden, skydda havsmiljön, se till att de europeiska fiskeflottorna var ekonomiskt lönsamma och ge konsumenterna livsmedel av hög kvalitet. Genom reformen 2002 tillkom målet om ett miljömässigt, ekonomiskt och socialt hållbart och balanserat utnyttjande av vattenlevande resurser. Reformen fastställde också att hållbarhet måste baseras på välgrundade vetenskapliga rön och på försiktighetsprincipen.



RESULTAT

A. Bakgrund

Den gemensamma fiskeripolitiken ingick ursprungligen i den gemensamma jordbrukspolitiken, men fick successivt en egen identitet allteftersom gemenskapen utvecklades, med början 1970, då medlemsstaterna införde exklusiva ekonomiska zoner (EEZ) och länder med stora fiskeflottor anslöt sig till gemenskapen. Denna utveckling ledde till att gemenskapen tvingades ta itu med specifika fiskefrågor, såsom tillgång till gemensamma resurser, bevarande av fiskbestånd, strukturella åtgärder för fiskeflottorna och internationella förbindelser på fiskeriområdet.

1. Den första fasen

Först 1970 antog rådet lagstiftning om att inrätta en gemensam marknadsordning för fiskeriprodukter och att införa en strukturpolitik för fiskeri.

2. Inledande utveckling

Fisket spelade en stor roll i de förhandlingar som ledde till att Storbritannien, Irland och Danmark gick med i EEG 1972. Detta resulterade i ett avsteg från den grundläggande principen om fritt tillträde. Nationella rättigheter till exklusivt kustfiske i territorialvatten, dvs. vattnen inom 12 sjömil från kusten, utvidgades till att inkludera exklusiva ekonomiska zoner upp till 200 sjömil från kusten. Medlemsstaterna kom överens om att överlåta förvaltningen av sina fiskeresurser till Europeiska gemenskapen.

3. Den gemensamma fiskeripolitikens förordningar och reformer

a. 1983 års förordning

Efter flera års förhandlingar antog rådet 1983 förordning (EEG) nr 170/83, som fastställde den nya generationen gemensam fiskeripolitik. I förordningen förankrades de exklusiva ekonomiska zonerna, begreppet relativ stabilitet formulerades och åtgärder för bevarande av fiskeresurserna föreskrevs på grundval av total tillåten fångstmängd och kvoter. Sedan 1983 har den gemensamma fiskeripolitiken behövt anpassas till Grönlands utträde ur gemenskapen 1985, Spaniens och Portugals anslutning 1986 och Tysklands återförening 1990. Dessa tre händelser har påverkat gemenskapsflottans storlek och struktur och dess fångstmöjligheter.

b. 1992 års förordning

Förordning (EEG) nr 3760/92 från 1992, som innehåller de bestämmelser som styrde fiskeripolitiken fram till 2002, syftade till att åtgärda den allvarliga obalansen mellan flottornas kapacitet och fångstmöjligheterna. Den lösning som förespråkades var att minska gemenskapsflottan och mildra de sociala konsekvenserna genom strukturella åtgärder. Det nya begreppet "fiskeansträngning" infördes i syfte att återställa och bibehålla balansen mellan tillgängliga resurser och fiskeverksamhet. Förordningen föreskrev att tillträdet till resurser skulle regleras med ett effektivt licenssystem.

c. 2002 års reform

De åtgärder som infördes genom förordning (EEG) nr 3760/92 räckte inte till för att stoppa överfisket, och uttömningen av många fiskbestånd fortsatte i ett allt snabbare



tempo. Den kritiska situationen ledde till en reform som bestod av tre förordningar som rådet antog i december 2002 och som trädde i kraft den 1 januari 2003:

- Ramförordning (EG) nr 2371/2002/EG om bevarande och hållbart utnyttjande av fiskeresurserna (upphävande av förordningarna (EEG) nr 3760/92 och (EEG) nr 101/76),
- Förordning (EG) nr 2369/2002 om föreskrifter och villkor för gemenskapens strukturstöd inom fiskesektorn (om ändring av förordning (EG) nr 2792/1999),
- Förordning (EG) nr 2370/2002 om införande av en nödgärd från gemenskapen för skrotning av fiskefartyg.

Det främsta målet med 2002 års reform var att trygga en hållbar framtid för fiskerisektorn genom att garantera yrkesfiskarna stabila inkomster och arbetstillfällen och ge konsumenterna fiskeriprodukter, samtidigt som de marina ekosystemens ömtåliga balans bibehölls. Fiskeriförvaltningen gjordes mer långsiktig, inklusive genom förberedandet av nödgärder, med fleråriga återhämtningsplaner för bestånd för vilka säkra biologiska gränser hade överskridits, och fleråriga förvaltningsplaner för andra bestånd.

För att garantera mer effektiva, insynsvänliga och rättvisa kontroller inrättade man Europeiska fiskerikontrollbyrån (EFCA) i Vigo (Spanien).

2002 års reform gav yrkesfiskare ett större inflytande över beslut som påverkade dem genom inrättandet av regionala rådgivande nämnder, bestående av yrkesfiskare, vetenskapliga experter, företrädare för andra sektorer som är knutna till fiskeri och vattenbruk, regionala och nationella myndigheter, miljögrupper och konsumenter.

2013 ÅRS REFORM AV DEN GEMENSAMMA JORDBRUKSPOLITIKEN

2002 års reform blev på kort sikt inte så bra som man hade förväntat sig, eftersom vissa bestånd fortsatte att försämrans. Samtidigt belyste den vissa problem som hade gått obemärkt förbi innan dess, såsom problemet med utkast.

År 2009 lanserade kommissionen ett offentligt samråd om reformen av den gemensamma fiskeripolitiken i syfte att integrera de nya principer som bör styra EU:s fiskeriverksamhet under det 21:a århundradet. Efter en lång debatt i rådet och – för första gången – i parlamentet enades man den 1 maj 2013 om en ny gemensam fiskeriordning baserad på följande tre huvudpelare:

- Den nya gemensamma fiskeripolitiken (förordning (EU) nr 1380/2013).
- Den gemensamma marknadsordningen för fiskeri- och vattenbruksprodukter (förordning (EU) nr 1379/2013).
- Den nya Europeiska havs- och fiskerifonden (EHFF) (förordning (EU) nr 508/2014).

Den nya gemensamma fiskeripolitiken avser att säkerställa att verksamheten i fiskeri- och vattenbrukssektorerna är miljömässigt hållbar på lång sikt och förvaltas på ett sätt som överensstämmer med målen för att uppnå ekonomiska, sociala och sysselsättningsmässiga fördelar. De viktigaste punkterna är följande:



- Flerårig ekosystembaserad förvaltning för att förstärka den roll som i den föregående reformen gavs till fleråriga planer, men också att inta ett mer ekosystemorienterat förhållningssätt, med planer för flera bestånd och för fiskesegment, inom den regionala ramen för Europas geografiska områden.
- Maximalt hållbart uttag (MSY): med beaktande av internationella åtaganden, såsom de som gjordes vid toppmötet om hållbar utveckling i Johannesburg 2002, kommer maximalt hållbart uttag att vara huvudmålet för alla fiskesegment i den nya gemensamma fiskeripolitiken. År 2015, om möjligt, dock allra senast 2020 ska fiskeridödligheten fastställas till FMSY (den fångstnivå för ett bestånd som ger maximalt hållbart uttag).
- Förbud mot utkast: den nya reformen kommer att sätta stopp för en av de mest oacceptabla, om än vanligt förekommande, metoderna i EU:s fiskeriverksamhet. Utkast av reglerade arter kommer att fasas ut, och detta kommer att ske i kombination med kompletterande åtgärder som ska vidtas för att genomföra förbudet. Senast 2019 ska alla fiskesegment ha genomfört den nya utkastpolitiken.
- Vad gäller flottkapacitet innebär den nya gemensamma fiskeripolitiken att medlemsstaterna måste anpassa fiskekapaciteten genom nationella planer så att den är i balans med fiskemöjligheterna. Sektorn för småskaligt fiske har en särskild roll att spela i den nya gemensamma fiskeripolitiken. Den exklusiva ekonomiska zonen på 12 sjömil för traditionella flottor ska förlängas till att gälla fram till 2022.
- De regler som styr de europeiska fiskeflottornas verksamhet i tredjeländer och på internationella vatten ska fastställas inom ramen för EU:s externa relationer, för att säkerställa att de överensstämmer med EU-politikens principer. Ordningar för fiske i dessa vatten är kopplade till partnerskapsavtal om hållbart fiske (FPA) och till EU:s deltagande i regionala fiskeriförvaltningsorganisationer.
- Hållbart vattenbruk, större fångster till EU:s fiskemarknad och främjande av tillväxten i kust- och landsbygdsområden genom nationella planer.
- Nya skyldigheter för medlemsstaterna att stärka vetenskapens roll genom att samla in fler uppgifter och dela med sig av information om bestånd, flottor och den inverkan som fiskeverksamheten har.
- Decentraliserad styrning genom att beslutsfattandet placeras närmare fiskevattnen. EU:s lagstiftare fastställer den allmänna ramen och medlemsstaterna utformar genomförandeåtgärderna och samarbetar med varandra på regional nivå.
- Den nuvarande uppsättningen tekniska åtgärder i rådets förordning (EG) nr 850/98 är ett komplext och heterogent regelsystem som för närvarande ses över för att ge den nya gemensamma fiskeripolitiken en ny uppsättning tekniska åtgärder.

Den gemensamma marknadsordningen för fiskeri- och vattenbruksprodukter ingår i reformpaketet.

Den nya Europeiska havs- och fiskerifonden (EHFF) kommer att fungera som ett ekonomiskt verktyg för genomförandet av den gemensamma fiskeripolitiken och den gemensamma marknadsordningen för fiskeri- och vattenbruksprodukter.



EUROPAPARLAMENTETS ROLL

A. Befogenheter

- Fiskerilagstiftningen: Lissabonfördraget föreskriver medbeslutande (det ordinarie lagstiftningsförfarandet).
- EU:s undertecknande av internationella konventioner om fiske och ingående av avtal med tredjeländer (medbeslutande med rådet).

B. Roll

Genom Lissabonfördraget har Europaparlamentet fått större lagstiftningsbefogenheter, vilket ger det möjlighet att bidra till utformningen av den gemensamma fiskeripolitiken och övervaka de regler som styr verksamheten i EU:s fiskeri- och vattenbrukssektorer.

Parlamentet har antagit ett antal resolutioner om behovet av att reformera den gemensamma fiskeripolitiken, nämligen följande:

- Resolution av den 12 april 2016 om innovation och diversifiering av det småskaliga kustfisket i de regioner som är beroende av fisket^[1]. Parlamentet rekommenderar att kommissionen lägger största vikt vid det hantverksmässiga kustfiskets och det småskaliga fiskets socioekonomiska relevans inom EU.
- Resolution av den 27 april 2017 om förvaltningen av fiskeflottorna i de yttersta randområdena^[2]: texten innehåller bestämmelser som behandlar de yttersta randområdenas särdrag och geografiska förhållanden och bestämmelser om bättre utnyttjande av möjligheterna enligt artikel 349 i fördraget och den gemensamma fiskeripolitiken avseende föreskrifter, fonder och program, för att hantera de särskilda svårigheterna i de yttersta randområdena.
- Resolution av den 4 juli 2017 om den fiskerirelaterade turismens roll för diversifieringen av fisket^[3]: texten återspeglar mål 4 i EU:s strategi för biologisk mångfald fram till 2020, med syftet att göra fisket mer hållbart och haven friskare, samt att främja sektorns deltagande i alternativa verksamheter som exempelvis ekoturism.
- Resolution av den 24 oktober 2017 *Den gemensamma fiskeripolitiken: genomförande av landningsskyldigheten*^[4]. Denna resolution avser förslaget till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordning (EU) nr 1380/2013: parlamentet uppmanar kommissionen att på nytt lägga fram ärendet för parlamentet om den ersätter, väsentligt ändrar eller har för avsikt att väsentligt ändra sitt förslag.
- Resolution av den 12 juni 2018 om läget för fritidsfisket i Europeiska unionen^[5]: i texten betonas att alla nödvändiga uppgifter om fritidsfiske behöver samlas in

[1]EUT C 58, 15.2.2018, s. 82.

[2]EUT C 298, 23.8.2018, s. 92.

[3]EUT C 334, 19.9.2018, s. 20.

[4]EUT C 346, 27.9.2018, s. 363.

[5]Antagna texter, [P8_TA\(2018\)0243](#).



regelbundet och att det är absolut avgörande att man delar med sig av sådana uppgifter.

Carmen-Paz Martí
05/2019

